

JANAKKALAN SEURAKUNNAN

HAUTAUSMAIDEN HOITOSUUNNITELMA 2023-2028

Janakkalan hautausmaa – Tervakosken sankarihautausmaa

Hyväksytty Janakkalan seurakunnan kirkkovaltuustossa

13.2.2024 § 12

Sisällysluettelo

Tausta ja tarve3

Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet	3
Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt	4
Janakkalan hautausmaat	5
Janakkalan hautausmaa	5
Tervakosken sankarihautausmaa	6
Hautausmaiden hoitovelvoitteet	6
Hautausmaat ja kulttuuriympäristön vaaliminen.	7

Kunnossapidon vastuut8

Seurakunnan hautaustoimen hoitovastuu	8
Omaisten hoitovastuu	8
Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito	9
Hautainhoitorahaston resurssit	9
Hautainhoitorahaston tulevaisuus	9
Sopimushaudan hoitoprosessi	10
Yksittäisen haudan hoito	11
Muistomerkin hoito	11
Muistoesineiden hoito	12
Seurakunnalle palautuvat haudat	12
Hoitamattomat haudat.....	12
Hautaukseen liittyvät hoitotoimenpiteet	13

Kunnossapitoluokitus ja kunnossapidon laatuvaatimukset 14

Kunnossapitoluokitus.....	14
Puhtaanapitoluokitus.....	15
Hautausmaiden kunnossapito- ja puhtaanapitoluokitus	15
Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi	15
Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset	16

Yleinen kunnossapito 17

Talvihoito	18
Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto	18
Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito	19
Hautausmaan kasvillisuuden hoito	19
Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit.....	20
Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö	20

Kunnossapidon kehittäminen 21

Kunnossapidon resurssit.....	21
Henkilöstö.....	21
Toimitilat	21
Koneet ja laitteet	22
Huoltoalueet.....	22
Tehdyt kehittämistoimenpiteet vuosina 2016- 2023	23
Kehittämistoimenpiteet vuosille 2024-2028	24

Käsitteet: 25

Lähteet..... 26

Liitteet: 27

Liite 1. Taulukot hautausmaa yleinen kunnossapito 1-7	27
--	----

Tausta ja tarve

Janakkalan seurakunnan hautaustoimen perustehtäviä ovat hautaaminen ja hautausmaan hoito. Hautaustoilain mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla (Hautaustoimilaki 457/2003 5. luku 3. §).

Kirkkolain (652/2023) mukaan hautausmaille tulee laatia hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuotuiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt. Hoitosuunnitelman on tarkoitus selkeyttää seurakunnan ja hautaajien välistä vastuunjakoa ja lisätä hautausmaan hoidon suunnitelmallisuutta.

Hoitosuunnitelmassa otetaan huomioon lisäksi hautausmaan turvallisuuden seuranta ja kehittäminen. Turvallisuutta käsitellään sekä työntekijöiden työturvallisuuden, että hautausmaalla kävijöiden turvallisuuden kannalta.

Hoitosuunnitelma auttaa kohdentamaan määrärahoja kustannustehokkaasti. Hoitosuunnitelmassa selvitetään yleisluontoisesti myös hautausmaan kunnossapitoluokitus, jonka pohjalta pystytään suunnittelemaan hautausmaaympäristön kunnossapitotoimenpiteet järkevästi ja tuloksellisesti.

Janakkalan seurakunnan hautausmaiden hoitosuunnitelma laaditaan Janakkalan hautausmaalle ja Tervakosken sankarihautausmaalle. Hautausmaan hoidon suunnitteluun liittyy hautausmaan toimintaa ja ylläpitoa varten tarvittavien koneiden, kaluston ja tilojen käytön suunnittelu.

Janakkalan seurakunnan näkökulmasta on tärkeä vahvistaa hautausmaiden hoidon periaatteet, vastuut ja velvoitteet. Hoitamattomien hautojen osalta on tärkeä määritellä hoitamattomuuden perusteet ja hoitamattomuuskuulutuksen prosessi.

Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet

Hautaustoimella tarkoitetaan hautausmaan hallinto-, suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapito sekä hautauksiin liittyviä tehtäviä. Hautaustoimen perustehtäviä ovat hautaaminen, hautarekisterin ylläpito, hautausmaiden kunnossapito sekä vahtimestarityöt hautausmaalla (mm. haudalle saatot ja uurnanlaskut) sekä hautainhoitorahaston sopimushautojen hoito. Hautaustoimi huolehtii myös riittävästä hautapaikkavaranosta. Hautausmaan kulttuuriperinnön vaaliminen on myös yksi hautaustoimen tärkeistä tehtävistä.

Hautausmaiden hyvän kunnon ylläpitämiseksi tarvitaan jatkuvaa ja suunnitelmallista kunnossapitoa. Tavoitteena on luoda puitteet asianmukaiselle ja vainajan muistoa kunnioittavalle hautaan siunaamiselle, hautaamiselle ja muistamiselle. Hautaustoimi palvelee omaisia ja hautausmaalla kävijöitä kaikissa hautaustoimeen liittyvissä asioissa. Hautaustoimi edustaa näkyvää osaa seurakunnan toiminnasta ja tulee siten lähelle ihmistä.

Toimialueita ovat Janakkalan seurakunnan hautausmaat: Janakkalan hautausmaa ja Tervakosken sankarihautausmaa. Janakkalan seurakunnan hautausmaan

toimisto sijaitsee Tarinmaalla, hautausmaata vastapäätä. Tunnustukseton hautausmaa sijaitsee Hämeenlinnassa Vuorentaan hautausmaalla.

Hautaustoimen laadullisia tavoitteita ovat mm.

- laadukas, asiantunteva, luotettava ja yhdenvertainen palvelu kaikille
- toimivan ja turvallisen työympäristön varmistaminen
- vainajan kohtelu hienotunteisesti
- olemassa olevien hautausmaiden, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja hautojen kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- sankarihauta-alueiden kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- hautausmaiden toiminta kestävän kehityksen mukaisesti.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan saadun palautteen, kasvillisuuden menestymisen, tapaturmattomuuden ja oikein mitoitettun ajankäytön perusteella.

Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt

Hautausmaita koskevat monet lait ja asetukset. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hautaustoimea koskevan lainsäädännön. Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) hoitaa hautaustoimilaissa tarkoitettua lupa-, valvonta- ja kiinteistörekisteritehtävät koko maan alueella.

Kirkkolain mukaan kaikilla evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä tulee olla oma hautaustoimen ohjesääntönsä. Siinä on tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesäännössä huomioidaan hautausmaiden paikalliset ominaispiirteet ja hautauskäytännössä omaksuttu kulttuuri sekä järjestelyiden tarkoituksenmukaisuus.

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitelmaa. Kirkkojärjestyksen (657/2023) 3 luvun 57 §:n mukaan: "Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma. Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky. Hautausmaakaavaan sisältyy: 1) hautausmaan rajat; 2) hauta-alueiden ja rakennusten sijainti; 3) liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti; 4) hauta-alueiden jako; 5) hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyy: 1) hautausmaakaavan sanallinen selitys; 2) määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen; 3) määräykset hautausmaaston käyttöönottajärjestyksestä; 4) hautausmaan käytön rajoitukset.

Lisäksi hautausmaan rakentamiseen, kunnossapitoon ja kunnostamiseen liittyvät toimenpiteet voivat edellyttää kunnan viranomaisen myöntämää ympäristö-, rakennus-, toimenpide- tai maisematyölupaa tai museoviranomaisen lausuntoa. Hautausmaa-alueilla otetaan huomioon mahdollinen arkeologinen kulttuuriperintö, kun tehdään esimerkiksi tavallista haudankaivua laajempia putki- ja kaapelikaivantoja.

Hautausmaiden hoito perustuu seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sääntöihin ja ohjeisiin:

- Hautaustoimilaki (457/2003)
- Kirkkolaki (652/2023), 3. luku 21–37 §:t
- Kirkkojärjestys (657/2023), 3. luku 55–61 §:t
- Muinaismuistolaki (295/1963)
- Terveysturvallisuusasetus (1280/1994), 7. luku 39–42 §:t
- Järjestyslaki (612/2003)
- Jätelaki (646/2011)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- Vesilaki (587/2011)
- Hautaustoimen ohjesääntö (KV 12/2023)
- Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma (KV 2003)
- Janakkalan seurakunnan strategia
- Kunnan yleis- ja asemakaavat sekä ympäristö-, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvut

Janakkalan hautausmaat

Janakkalan hautausmaa

Janakkalan Pyhän Laurin kirkkoa ympäröi Janakkalan hautausmaa. Hautausmaa sijoittui alun perin ainoastaan kirkon itä- ja eteläpuolelle. Vuonna 1826 käytössä olivat vain alueet 1–5. Vuonna 1872 käyttöön otettiin kirkon eteläpuolelta alueet 6–10. Viimeisin hautausmaalaajennus on valmistunut vuonna 2005. Nykyään alueita on yhteensä 23. Vuonna 1994 kirkkovaltuusto rauhoitti alueet 1–3 ja 10–11.

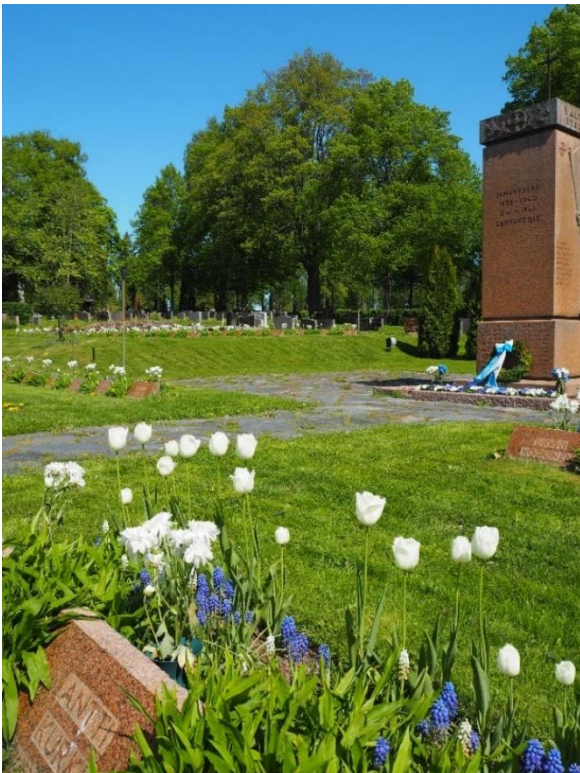
Arkkuhauta-alueiden lisäksi hautausmaalla on uurnalehto, muistolehto eli Marianlehto ja erillinen uurnahautaosasto. Uurnalehto on perustettu vuonna 2005. Uurnalehtoon hautaaminen tapahtuu omaisten poissa ollessa seurakunnan toimesta sulan maan aikana. Uurnalehdossa on yhteismuistomerkki, johon voidaan

omaisten toiveesta kiinnittää seurakunnan kaiverrut-tama nimilaatta. Muistolehto eli Marianlehto on perus-tettu myös vuonna 2005. Marianlehdon muistelupaikalla on kuvanveistäjä Anne-Elina Alhon tekemä pron-sinen 'suojeleva Neitsyt Maria'-patsas. Muistolehto-hautaukset tehdään myös omaisten poissa ollessa seu-rakunnan toimesta. Muistolehtoon ei ole mahdollista saada nimilaattaa. Uurnahauta-alue (Osasto 70) on vuonna 2005 perustettu pelkästään uurnahautauksille. Yhdessä haudassa on 9 uurnahautasijaa. Haudalle on mahdollista hankkia oma muistomerkki.

Hautausmaalla on myös sankarihauta-alue ja 1918 va-kaumuksensa puolesta kaikkensa uhranneiden muisto-merkki, Karjalaan jääneiden muistomerkki ja Tyhjä syli -muistokivi.

Hautausmaan pohjoispäässä sijaitsee huoltoalue, jonka aitojen sisäpuolelta löytyy säilytystilat maa-aineksille ja hautausmaan töissä tarvittaville työvälineille. Hautaus-maan toimisto ja konehallit sekä koneiden huoltotilat löytyvät Hakoistentien vastakkaiselta puolelta.

Hautausmaalla on ylläpidettäviä nurmialueita 5,9 hehtaaria. Hoidettavia perenna- ja pensasalueita on 2140 m². Hautausmaan puuston määrä on noin 628 kappaletta. Ylläpidettäviä kulkuväyliä on yhteensä 4221 metriä. Hautausmaan vanhaa osaa hallitsevat suuret jo iäk-käät puut. Yleisimpiä puulajeja vanhassa osassa ovat lehmus, vaahtera, tammi ja jalava. Hautausmaan vanha osa on varjoisa runsaan puuston vuoksi.

Yhteiset muistelupaikat

- Uurnalehdon muistelupaikka
- Muistolehdon muistelupaikka
- Tyhjä syli -muistokivi
- Karjalaan jääneiden muistomerkki
- 1918 vakaumuksensa puolesta kaikkensa uhranneiden muistomerkki

Taideteokset

- Neitsyt Marian -patsas

Tervakosken sankarihautausmaa

Tervakosken kirkon vieressä on sankarihautausmaa. Hautausmaalle on haudattu 45 sodissamme 1939-1944 kaatunutta kylän sankarivainajaa.

Hautausmaan on suunnittelut Hannes Autere ja se on vihitty käyttöön 3.3.1940. Vihkiminen tehtiin vihollisen ilmavaaran vuoksi jo aamukoitteessa ja samalla siunattiin hautaan ensimmäinen sankarivainaja.

Hautausmaalla on taiteilija Mauno Oittisen veistämä muistomerkki, joka paljastettiin 18.5.1940.

Sankarihautausmaan alueen ja muistomerkin on lahjoittanut Tervakoski Oy.

Hautausmaalta löytyy myös muistelupaikka, joka kunnostettiin ja muistomerkki uusittiin syksyllä 2022.

Hautausmaa-alueen pinta-ala on 1522 m², josta leikatavia nurmialueita 1232 m². Hoidettavia perenna- ja pensasalueita on 234 m². Puuston määrä on 10 kpl.

Yhteiset muistelupaikat Muistelupaikka
--

Hautausmaiden hoitovelvoitteet

	Janakkalan hautausmaa	Tervakosken sankarihautausmaa
Pinta-ala	8,2 ha	1 522 m ²
Nurmikkoa m ²	59 080	1 232
Kulkuväyliä m	4 221	6
Kiveys/laatoitusalueet m ²	-	51
Puut kpl	628	10
Pensas- ja perenna-alueita m ²	2050 ja 90	205 ja 29
Niittyjä m ²	7 524	-
Jätteen lajittelupisteitä kpl	18	
Kivimuurit ja aidat/m	520	-
Muistelupaikat	5	1
Portit	4	-
Penkit	32	0
Pyörätelineet	4	0
Valaisimet	127	2
Pysäköintialueet m ²	4458	P-alue yhteinen kirkon kanssa
Sadetusjärjestelmä	kyllä	-
Infotaulut ja opasteet kpl	8	1

Hautausmaat ja kulttuuriympäristön vaaliminen

Janakkalan hautausmaa on 1800-luvulla perustettu hautausmaa. Hautausmaalla sijaitseva Pyhän Laurin kirkko on viimeisin Hämeen keskiaikaisista kivikirkoista. Kirkko on otettu käyttöön vuonna 1520. Kello-tapuli on valmistunut 1785. Ruumishuone on valmistunut 1955. Hautausmaan etureunaa kiertää ladottu kivimuuri, jonka rakentaminen on aloitettu vuonna

1811. Kirkko ja hautausmaan alue muodostavat kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden.

Hautausmaan ylläpito ja kunnostus on samalla arvokkaan kulttuuriperinnön vaalimista. Vuonna 1994 kirkkoneuvosto rauhoitti kirkon ympärillä olevat museo-osastot 1, 2, 3, 10 ja 11. Osastolta 1 löytyy hautausmaan vanhin säilynyt hautakivi, joka on maaherra Johan Henrik Munckin vuodelta 1817. Hautausmaa-alueelle ei ole tehty inventointia. Tulevina vuosina tulee käynnistää vanhojen alueiden inventointi ja päättää kuinka kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautapaikkojen palautuessa seurakunnalle toimitaan.

Kirkkolain mukaan kaikki ennen vuotta 1917 rakennetut evankelis-luterilaiset kirkolliset rakennukset kiinteine sisustuksineen ja taideteoksineen ovat suojeltuja. Kirkkolain suojelusäännöksiä sovelletaan myös

kirkkopihaan, hautausmaan muuriin ja portteihin sekä sankarihautausmaihin.

Tervakosken kirkko ja sankarihautausmaa kuuluvat valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kuuluessaan Tervakosken paperitehtaan ja yhdyskunnan alueeseen.

Janakkalan hautausmaalla ja Tervakosken sankarihautausmaalla on sankarihautoja. Sankarihautojen hoidon tavoitteena on sankarihauta-alueen säilyttäminen sen arvoa vastaavassa kunnossa. Tarinmaan sankarihautausmaalla on yhteensä 137 sankarivainajaa ja Tervakosken sankarihautausmaalla on 45 sankarivainajaa. Näiden lisäksi yksityisiin hautoihin on haudattu 12 sankarivainajaa. Nämä haudat ovat edelleen omaisten hallinnassa. Janakkalan hautausmaalla on myös yksi jääkäri haudattuna yksityiseen sukuhautaan, jota omaiset hallitsevat.

Janakkalan hautausmaiden puusto on paikoin todella vanhaa. Puuston viimeisin kuntokartoitus on tehty vuonna 2013. Puustolle tulisi lähivuosina teettää uusi kuntokartoitus ja laatia uusimis- ja hoitosuunnitelma. Hautausmaa-alueen lajiston kartoitusta tullaan tulevien vuosien aikana myös tekemään.

Kunnossapidon vastuut

Seurakunnan hautaustoimen hoitovastuu

Hautaustoimilain (457/2003) 5. luvun 13. § mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Hautausmaiden yleinen kunnossapito on seurakuntien ja seurakuntayhtymien hautaustoimen vastuulla.

Hautaustoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, muurit, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmä ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hautausmaiden kunnossapito
- seurakunnalle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan

Omaisten hoitovastuu

Kirkkolain (652/2023) 3. luvun 17. § mukaan hautaoikeuden haltija vastaa siitä, että hautausmaahan hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Omaisten vastuulla on yksittäisen haudan hoito hautamuistomerkkeineen sekä kasveille varattuine istutusalueineen (kukkapesä). Reunakivellisellä haudalla omaisten vastuulla on hoitaa myös reunakivien rajaama alue. Omaiset kustantavat kokonaisuudessaan yksittäisen haudan hoidon sekä hautamuistomerkkiin liittyvät hankinta- ja hoitokustannukset.

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito
- haudan kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito kevät- ja syysiihouksineen
- nurmikon siistiminen hautamuistomerkin ja kasveille varatun istutusalueen ympäriltä
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien ja muun jätteen poistaminen haudalta (mm. palaneet hautakynntilät)
- reunakivien rajaaman alueen hoito
- uurnalehtoon, Tyhjä syli -muistokivelle, muistolehtoon ja muualla haudattujen vainajien yhteismuistelupaikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjen hoito (hautaustoimi vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä)
- seurakuntakohtaisen muun ohjeistuksen noudattaminen

Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito

Kirkkolain 3. luvun 33 §:n 2. momentin mukaan seurakunta voi sopia hautaoikeudenhaltijan kanssa, että seurakunta hoitaa hautaa määräajan maksua vastaan. Hoitomaksut sijoitetaan erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan. Hautainhoitorahaston voimassa olevat säännöt ja palveluiden hinnat hyväksytään seurakunnassa.

Kukkahoitosopimuksia on tarjottu arkku- ja uurnahaudoilte Janakkalan hautausmaalla ainakin vuodesta 1948. Haudan hoitosopimus voidaan tehdä enintään hautaoikeuden hallinta-ajalle. Haudan hoidosta perittävät maksut ovat enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruiset ja maksujen perusteet ovat kaikille samat. Hoitohintoja määriteltäessä

otetaan huomioon sekä hautojen välittömät hoitokulut että hautojen hoidon hallinnosta aiheutuvat välilliset kulut.

Hautojen hoidon välittömiin hoitokuluihin luetaan työntekijöiden palkat eläke- ja muine sosiaalimaksuihin, tarvikekulut ja koneiden käytöstä aiheutuvat kulut. Hautainhoitorahaston välillisiä kuluja ovat rahaston yleishallinnosta, kuten hallintoelinten toiminnasta, toimitilojen ja toimistokoneiden käytöstä sekä toiminnan suunnittelusta, ylläpidosta ja valvonnasta aiheutuvat kulut.

Hoitosopimusrekisteri on hautarekisterin kanssa samassa Status premium-ohjelmassa.

Hautainhoitorahaston resurssit

Hautainhoitorahaston palvelukseen palkataan määräaikaista kausityöntekijöitä ja kesätyöntekijöitä vuosittain noin 58 henkilötyökuukautta.

Hautainhoitorahaston käytössä olevat työkoneet on listattu kappaleessa koneet ja laitteet. Toimitilat ovat samat kuin hautaustoimen käytössä olevat tilat Janakkalan hautausmaalla. Hautainhoitorahaston varoilla on hankittu tarvittavat tarvikkeet ja työvälineet kukkahoitihin ja nurmialueiden hoitoon. Varoilla kustannetaan myös koneiden korjauksesta aiheutuneita kustannuksia ja hoitotöissä käytettyjä polttoaineita. Kuluihin menevät myös osa kausityöntekijöiden suojavaatetuksesta sekä kasteluvesijärjestelmästä aiheutuvia kustannuksia.

Kesäkukkia tilataan vuosittain hoitohaudoilte tarpeen mukaan. Viime vuosina määrä on ollut noin 7000 kpl. Yleisimpinä lajikkeina hoitohaudoilte on ollut Begonia x hybrida 'Tophat' ja Begonia semperflorens 'Volumia F1'. Tulevina vuosina kokeilemme vaihtelun vuoksi pieninä erinä myös muita lajeja.

Hautainhoitorahaston tulevaisuus

Janakkalan seurakunnan hautainhoitorahaston kautta tilattujen kukkahoitosopimusten määrät ovat olleet vuositasolla yli 2000 kpl. Hoitosopimusten määrä kuitenkin laskee vuosittain tasaisesti.

	2021	2022	2023
Kesähoito	596	586	572
Määräaikaishoito	1596	1588	1520
Perennahoito	46	55	58
	2238	2229	2150

Janakkalan seurakunnan hautaustoimessa tulee selvittää hautainhoitorahaston tulevaisuus. Monet seurakunnat ovat luopuneet kokonaan rahastosta ja siirtäneet sen omaksi kustannuspaikaksi hautaustoimen käyttötalouteen. Hoitohautojen hoitaminen vaatii paljon työvoimaa kesäkaudella. Rekrytointi viheralalla on muuttunut haasteellisemmaksi vuosi vuodelta.

Seurakunnilla ei ole kirkkolain mukaan velvollisuutta hautainhoitorahaston ylläpitoon. Hautapaikan haltija voi tilata haudan hoidon haluamallaan tavalla muualtakin kuin seurakunnan Hautainhoitorahastolta

Sopimushaudan hoitoprosessi

	Kesähoito (srk:lta ostetut kukat)	Kesähoito (omaisten tuomat kukat)	Määräaikaishoito	Perennaohoito
kesäkukat	x		x	
kukkapesän kunnostus	x	x	x	
kukkien istutus	x		x	
kukkien kastelu	x	x	x	
kukkien hoito	x		x	
kukkien poisto	x		x	
perennat				x
perenna-alueen kunnostus				x
perennojen istutus				x
perennojen kastelu				x
rikkaruohojen kitkentä	x	x	x	x
pinnan hoito*	x	x	x	x

***Nurmipintainen hauta:** nurmikon siistiminen siemaleikkurilla/ruhosaksilla kukkapenkin ympäriltä hoitokierrosten yhteydessä.

***Reunakivellinen hauta:** hiekka- tai nurmipinnan kunnossapito reunakivien rajaamalla alueella hoitokierrosten yhteydessä.

Hautojen hoidon hinnoittelun lähtökohtana ovat hoitotyön kustannukset. Määräaikaisten kesäkukkaohitojen pituudet ovat 1 tai 5 vuotta. Perennaohoito on mahdollista ostaa 10 vuodeksi. Kesähoito on mahdollista ostaa kesäkukilla tai ilman kesäkukkia, jolloin omaiset voivat tuoda haudalle omat kesäkukat. Hinnaston mukaisia hoitoja ja niiden sisältämiä kukkia ei ole tarkoitus jakaa useampaan osaan haudalla, vaan kaikki kukat istutetaan yhteen haudalle tehtyyn kukkapesään. Halutessaan haudalle on mahdollista ostaa toinen hoito halvemmalla hinnalla.

Seurakunta valitsee kasvuolosuhteisiin sopivat kukat haudalle. Kukkasuunnitelmat tehdään osasto- ja rivikohtaisesti. Valinnassa otetaan huomioon eri alueiden kasvuolosuhteet.

Periaatteet hautainhoitorahaston kautta tapahtuvalle yksittäiselle haudan hoidolle:

- Hoitosopimushaudat merkitään muovisilla tikuilla, joista selviävät hoitovelvoitteet.
- Keväällä seurakunnan hoitoon annetuilta haudoilta kerätään pois palaneet kynttilät, huonokuntoiset kranssit, havut ja kanervat.
- Uuden haudan siirtyessä Janakkalan seurakunnan hoitoon haudalle tehdään peruskunnostus. Nurmipintaisella haudalla kunnostus käsittää kukkapesän kaivuun ja kanttauksen sekä peruslannoitetun ja kalkitun mullan lisäämisen. Reunakivellisellä haudalla tehdään kukkapesän kunnostuksen lisäksi tarpeen vaatiessa hiekkapinnan

kunnostus seurakunnan käytössä olevalla hiekalla. Hiekkapintaisen haudan peruskunnostusmaksu peritään silloin, kun hauta ei ole ollut seurakunnan hoidossa kahtena edellisenä hoitokautena.

- Kesäkukkien istutus aloitetaan hallanvaaran loputtua ja kaikki kukkahoidossa olevat haudat ovat istutettuina juhannukseen mennessä. Taimet istutetaan kukkapesään lajin vaatiman tilantarpeen mukaisin etäisyyksin. Omaisten haudalle tuomat kevätkukat poistetaan haudoilta kompostiin ennen seurakunnan kukkien istuttamista. Istutuksen jälkeen kukkapesään tehdään vesiura ja ne kastellaan heti runsaalla vedellä.
- Hoitohaudat pidetään siistinä: haudan kukat nypitään, kukkapesän kasvualusta kitketään, multa möyhenne-tään, kukkapesän reunus siistitään ja haudalta poistetaan lakastuneet leikkokukat. Reunakivellisellä haudalla siistitään lisäksi hiekkapinta. Kukkia kastellaan tarpeen mukaan sääolosuhteet huomioiden. Kasvinsuojelukä-sittelyt tuholaisia ja tauteja vastaan suoritetaan tarpeen ja harkinnan mukaan.
- Kesäkukkien poisto hoitohautoilta aloitetaan hoitokauden päättyessä tai ensimmäisen hallan myötä. Mullan pinta siistitään. Kesäkukkien poiston jälkeen poistetaan hoitotikut kaikilta kesäkukkahautoilta.

Yksittäisen haudan hoito

Omaisten hoitovastuuseen yksittäisellä nurmipintai-sella haudalla kuuluu kukille varatun alueen ja kasva-neen ruohon siistintä haudan ympäristöstä. Kukkape-sän koko yksittäisellä haudalla on keskimäärin 50–70 cm x 30–40 cm. Omaiset voivat halutessaan istuttaa kukkia tai perennoja koko kukkapesän leveydeltä. Kuk-kien istuttaminen haudalle ei kuitenkaan ole pakollista. Kiven ympäristön voi halutessaan nurmettaa kokonaan. Kukka-alueen hoidoksi riittää esimerkiksi monivuotisen perennan, maanpeiteperennan tai sammaleen hoito. Haudalta tulee poistaa yleisilmeeseen vaikuttava rikka-kasvikasvusto.

Reunakivellisellä haudalla omaisen vastuulle kuuluu reunakivien rajaaman alueen siisteydestä huolehtimi-nen ja kunnossapito. Hoidoksi riittää pintahiekan pitä-minen rikkakasvittomana. Reunakivien rajaamalle alu-eelle voi pintahiekan sijasta istuttaa myös esimerkiksi maanpeiteperennaa tai sammalta. Tarvittaessa koriste-hiekan hankinta ja lisääminen on omaisten tehtävä.

Hautoille saa istuttaa vain sellaisia ruohovartisia kas-veja, jotka täysikasvuina eivät ole haitaksi hautaami-selle, naapurihautoille tai hautausmaan hoitotöille. Puuvartiset kasvit ovat kiellettyjä, koska voivat isoksi kasvaessaan estää jopa haudankaivuun. Yhtenäisesti hoidetuilla nurmialueilla hautaa ei saa rajata reunaki-villä tai muulla tavalla turvallisuussyistä.

Syksyllä istutettavat kanervat ja havunoksat tulisi kiin-nittää kukkapesän kasvualustaan hyvin. Syystöissä pu-donneet lehdet poistetaan lehtipuhaltimilla, jolloin huonosti kiinnitetyt syysistutukset lähtevät helposti irti kukkapesästä.

Muistomerkin hoito

Haudalle mahdollisesti hankitun muistomerkin hoito ja kunnossapito kuuluu kokonaan omaisten tehtäväksi. Seurakunnan toimesta kustannetaan ainoastaan hau-taamisen tai hautausmaan hoidon yhteydessä muisto-merkille aiheutuneet vahingot.

Muistomerkin hoitoon kuuluu olennaisesti se, että muistomerkki on asennettu tukevasti ja turvallisesti paikoilleen. Hautausmaiden henkilökunta seuraa omalta osaltaan hautausmaan turvallisuutta, mutta muistomerkin osalta vastuu säilyy kuitenkin omaisilla. Mikäli muistomerkki kaatuessaan aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle, on omainen velvollinen kustanta-maan aiheutuneet vahingot.

Muistomerkki on pystytettävä pohjakiven päälle tuke-vasti ja suoraan. Kiven suoristaminen irtonaisella esi-neellä ei ole sallittua (esim. kivet, puupalikat, metalli-esineet). Työntekijöiden ja hautausmaalla kävijöiden turvallisuuden vuoksi omaisten on huolehdittava siitä, että hautakivi pysyy suorassa.

Vaaralliset, vinossa olevat kivet merkitään turvallisuus-syistä hautausmaan henkilökunnan toimesta muovi-sella kolmiolla. Kaatumaisillaan olevat muistomerkit voidaan hallitusti kaataa kiveä vahingoittamatta. Omai-sille lähetetään tiedote kallellaan olevasta tai kaatu-neesta muistomerkistä, mikäli hautaoikeuden haltijan tai yhteyshenkilön yhteystiedot ovat ajan tasalla hauta-rekisterissä. Muistomerkin oikaisun voi tilata kiviliik-keeltä tai tehdä itse.

Muistoesineiden hoito

Keväällä haudoilta poistetaan talven aikana tuodut kynttilälyhdyt, yksittäiset kynttilät, havut, kanervat ja muut talvikoristeet. Hautalyhtyjä saa säilyttää haudoilla 1.9.–31.5. välisenä aikana. Kesäkuun alussa seurakunta kerää haudoille jääneet lyhdyt pois työturvallisuussyistä.

Omaisten on muistettava kunnioittaa naapurihautojen rauhaa hautaessa. Roskia ja haravointijätettä ei jätetä kasoihin käytäville, vesipisteiden vierustoille tai naapurihaidoille, vaan ne viedään lajiteltuina hautausmaan jäteastioihin. Talvella lumen luontia naapurihaidoille tulee välttää

Seurakunnalle palautuvat haudat

Hauta voi palautua seurakunnalle hallinta-ajan päättymisen vuoksi, hoitamattomuuskuulutuksen kautta tai omaiset voivat itse luovuttaa haudan takaisin seurakunnan hallintaan. Hautausmaa-alueelle ei ole tehty inventointia. Tulevina vuosina tulee käynnistää vanhojen alueiden inventointi ja päättää kuinka kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen palautuessa seurakunnalle toimitaan pitkällä tähtäimellä.

Tällä hetkellä, muilta kuin museoalueilta, haudan palautuessa seurakunnan hallintaan haudalta poistetaan muistomerkit ja muut rakennelmat. Museoalueilta (1, 2, 3, 10, 11) haudalta poistetaan kukkapesä/kasvit ja siihen tehdään ainoastaan nurmikko. Seurakunnalle palautuneet hoidettavat haudat merkitään vihreällä kiilalla. Tämänhetkiselällä päätöksellä museoalueiden muistomerkit säilytetään haudoilla niin kauan kuin ne pysyvät turvallisesti asennettuina paikoillaan.

Hoitamattomat haudat

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu.

Haudan hoidon laiminlyönti ja hoitamattomuuden perusteet ovat:

- Hauta on ollut selkeästi hoitamatta vähintään kaksi vuotta. Seuranta toteutetaan valokuvaamalla hauta vähintään kerran vuodessa.
- Muistomerkki on kaatunut tai muistomerkki on vaarallisesti kallistunut tai muistomerkki on kiilattu suoraksi eli muistomerkin ja pohjakiven väliin on laitettu sinne kuulumatonta ainesta esimerkiksi kiviä, puuta, metallia tms.
- Kukkapesässä tai reunakivien rajaamalla alueella kasvaa runsaasti ja häiritsevästi rikkaruohoja (mm. voikukkia, nokkosia, kortetta, pujoa, vadelmaa) tai puiden tai pensaiden taimia.

Hoitamaton hauta ei ole sellainen, jossa kukkapesän osuudella kasvaa monivuotista perennaa tai samalta. Poikkeuksena ovat sellaiset haudat, joissa perenna on peittynyt rikkakasvuston sekaan ja yleisilme on selvästi hoitamaton.

Kun kirkkoneuvosto on julistanut hautaoikeuden menetyksi haudan hoitamattomuuden vuoksi, muistomerkki poistetaan haudalta ja sitä säilytetään hautausmaan huoltoalueella varastoituna vähintään yhden vuoden siltä varalta, että omaiset haluavat noutaa muistomerkin omaan käyttöön.

Kun merkittävän henkilön tai kulttuurihistoriallisesti erityisen arvokkaan haudan hautaoikeuden voimassaolo päättyy, kirkkovaltuusto voi tarvittaessa museovirastoa kuultuaan, määrätä haudan Janakkalan seurakunnan kustannuksella säilytettäväksi. Kirkkoneuvosto voi tällöin oikeuttaa myös muun yhteisön tai henkilön vastaamaan haudan säilyttämisestä.

Haudan reuna- ja pohjakiviä voidaan ottaa uusiokäyttöön hautausmaan rakennelmissa. Kierrätykseen kelpaamattomat kiviset muistomerkit kuljetetaan koneellisesti murskattavaksi, jolloin kiviaines saadaan hyötykäyttöön murskeena. Murskaus varmistaa lisäksi sen,

että vainajan nimi sekä syntymä- ja kuolinajat eivät ole luettavissa sopimattomissa paikoissa.

Hautausmaan työntekijä valvoo murskauksen, jotta tarpeettomilta välivarastonneilta vältytään. Metallista,

puusta tai muista materiaaleista valmistetut muistomerkit hävitetään asianmukaisesti.

Seurakunnalle palautunut hauta luovutetaan uudelleen käyttöön edellyttäen, että haudan koskemattomuusaika on mennyt umpeen.

Hautaukseen liittyvät hoitotoimenpiteet

On huomioitava, että hautausmaa on ensisijaisesti hautaamista varten ja hautaamisen vuoksi hautausmaan turvallisuus, toimivuus ja viihtyisyys voivat tilapäisesti heikentyä. Hiekkamaalle haudattaessa hauta voi sortua laajalta alueelta ja häiritä tilapäisesti myös naapurihautojen turvallisuutta ja pyhyttä. Hautaus-toimen ohjesäännön (KV 12/2023) mukaan *tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle*. Naapurihautoille aiheutuvat haitat pyritään minimoimaan, ja mahdollisesti aiheutuneet haitat korjataan seurakunnan toimesta.

Arkkuhautauksen yhteydessä haudalla olevat muistomerkit tai muut rakennelmat on hautaoikeuden haltijan kustannuksella poistettava hautauksen ajaksi seurakunnan määrittämän aikataulun mukaisesti. Omaisten vastuulla on sopia muistomerkkien poistamisesta alan toimijoiden kanssa.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan

pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla.

Haudankaivun yhteydessä syntyvät kaivumassat varastoidaan väliaikaisesti kasalle. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja palautetaan takaisin hautaan.

Janakkalan seurakunnan hautaus-toimi vastaa haudan kunnostuksesta hautauksen jälkeen. Haudan pinta kunnostetaan sulan maan aikana, kun kiviliike on asentanut muistomerkin paikoilleen. Muistomerkin eteen tehdään kukkapesä ja nurmialueella sijaitsevalle haudalle tehdään kylvönurmi tiivistetyn kasvualustan päälle. Reunakivellisillä haudoilla haudan pinta tasataan ja viimeistellään hiekalla omaisen kiviliikkeeltä tilaaman reunakivien asennuksen jälkeen. Hautauksen tieltä mahdollisesti nostetut kukkaistutukset istutetaan takaisin paikoilleen viimeistään haudan kunnostuksen jälkeen.

Kunnossapitoluokitus ja kunnossapidon laatuvaatimukset

Kunnossapitoluokitus

Hautausmaat luokitellaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisun 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS' mukaan. Viheralueiden kunnossapitoluokituksen lähtökohtina ovat alueen ominaisuudet, käyttötarkoitus, viheralueen käyttäjät sekä kunnossapidolle asetetut laatu- ja kustannustavoitteet. Kunnossapitoluokka kuvaa alueen yleisilmettä, käyttöä ja kunnossapidon laatutasoa.

Kunnossapitoluokan valintaan vaikuttavat alueen luonnominaisuudet, asema kaupunkikuvassa, sen tuottamat toiminta- ja ekosysteemipalvelut, alueen käyttötarkoitus ja rakentamisaste. Lisäksi valintaan vaikuttavat kunnossapidon laatutavoite ja intensiivisyys sekä kustannukset, joihin sitoudutaan kunnossapidossa. Kunnossapitoluokkaa määriteltäessä joudutaan pohtimaan kunkin alueen kohdalla edellä mainittujen tekijöiden keskinäistä painoarvoa ja käytettävissä olevia resursseja.

Viheralueen omistaja määrittää, mikä viheralueen kunnossapitoluokka on tai sisältääkö se useita eri kunnossapitoluokkiin kuuluvia alueita.

PÄÄLUOKAT	ALALUOKAT
R Rakennetut viheralueet	<ul style="list-style-type: none">•R1 Rakennettu arvoviheralue•R2 Toimintaviheralue•R3 Käyttöviheralue•R4 Suoja- ja vaihettumisviheralue
A Avoimet viheralueet	<ul style="list-style-type: none">•A1 Arvoniitty•A2 Käyttöniitty•A3 Maisemaniitty•A4 Avoin alue•A5 Maisemapelto
M Metsät	<ul style="list-style-type: none">•M1 Arvometsä•M2 Lähimetsä•M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä•M4 Suojametsä•M5 Talousmetsä

PÄÄLUOKKIA TÄYDENTÄVÄT LUOKAT	ALALUOKAT
S Suojelualueet	Ei alaluokkia
x Maankäytön muutosalueet	<ul style="list-style-type: none">•Rx Muutosalue, jota kunnossapidetään rakennetun viheralueen mukaisessa ulkoasussa•Ax Muutosalue, jota kunnossapidetään avoimen viheralueen mukaisessa ulkoasussa•Mx Muutosalue, jota kunnossapidetään metsän mukaisessa ulkoasussa

Puhtaanapitoluokitus

Viheralueiden puhtaanapitoluokitus täydentää varsinaista kunnossapitoluokitusta (RAMS-luokitusta). Sen avulla viheralueen omistaja määrittää puhtaanapidon laadun tason ja puhtaanapitokertojen määrän. Puhtaanapitoluokitus ei ole siis sidottu tiettyyn pää- tai alakunnossapitoluokkaan, vaan viheralueen omistaja voi määrittää puhtaanapitoluokan haluamallaan tavalla.

Puhtaanapidon suunnittelussa ja valvonnassa huomioidaan muun muassa kohteen roskaantumistaso, käyntimäärien tarve ja valitun kunnossapitoluokan yleiset laatuvaatimukset. Viheralueen omistaja ja palvelun tuottaja määrittävät yhdessä roskaantumistaso- ja kohdekohtaisesti.

PÄÄLUOKKIA TÄYDENTÄVÄT LUOKAT

ALALUOKAT

PÄÄLUOKKIA TÄYDENTÄVÄT LUOKAT	ALALUOKAT
P Viheralueiden puhtaanapitoluokitus	<ul style="list-style-type: none">• P1 Päivittäin (ma-la)• P2 Työpäivinä (ma-pe)• P3 Viikoittain (3 krt/vk)• P4 Viikoittain (2 krt/vk)• P5 Viikoittain (1 krt/vk)• P6 Kuukausittain• P7 Vuosittain• (Huom! Talvikauden sekä sunnuntaisin ja juhlapäivinä tehtävästä puhtaanapidosta sovitaan erikseen.)

Hautausmaiden kunnossapito- ja puhtaanapitoluokitus

Hautausmaillamme käytössä olevat kunnossapitoluokat

Rakennettu arvoviheralue (R1) – Janakkalan pyhän Laurin kirkon ympäristö ja sankarihautausmaa-alueet

Toimintaviheralue (R2) – Muu rakennettu hautausmaa-alue

Suoja- ja vaihtumisviheralueita (R4) – Hautausmaan sivualueet ja hautaamattomat osastot

Hautausmaillamme käytössä olevat puhtaanapitoluokat

P5 viikoittain – R1 ja R2 -alueet

P6 kuukausittain – Suoja- ja vaihtumisviheralueet

Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi

Laadunarvioinnilla tarkoitetaan kunnossapidon omavalvonnan, itselleluovutuksen ja laatu- ja laatuvaatimusten yhteydessä tehtäviä tarkastuksia, mittauksia ja todennustapoja, joilla varmistetaan kunnossapidon laatuvaatimusten toteutuminen.

Kirkkoneuvosto ja -valtuusto päättävät hautausmaiden laatuvaatimusten laadun ja laatuvaatimusten toteutuminen. Hautausmailla kävijät ja omaiset arvioivat hautausmaan kunnossapidon laatua ja antavat palautetta hautausmaalle.

Omavalvontaa ja laadunarviointia suorittavat Janakkalan seurakunnan hautausmaiden työntekijät. Urakoitsijoiden kohdalla laadunarviointi tapahtuu sopimuksen mukaan. Laadunarvioinnin kohde, ajankohta ja dokumentointi toteutetaan laadittujen prosessikuvausten mukaisesti.

Hautausmaiden laadunarviointi pohjautuu viheralueiden kunnossapidon yleiseen työselostukseen (VKT'21), jossa on esitetty hoidon laatuvaatimukset. Rakenteen yleisilme, siisteys ja muut mahdolliset laatuvaatimukset esitetään VKT:ssa kunnossapitoluokittain.

Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset

Viheralueiden kunnossapidon ympäristövaikutukset esitetään Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisussa.

Ympäristövaikutuksissa kiinnitetään huomiota mm. kunnossapitotöiden:

- melu-, pöly- ja pakokaasupäästöjen hallintaan (VKT:n kohta 60003.1)
- orgaanisten jätteiden käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.2)
- kemikaalien käsittelyyn (VKT:n kohdat 60003.3.1–60003.3.5)
- työmaavesien käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.4)
- maaperän tiivistymisen estämiseen (VKT:n kohta 60003.5)
- vedenkulutuksen vähentämiseen (VKT:n kohta 60003.6)

Lisäksi eri hoitotöille on esitetty vaatimuksia, joilla pyritään edistämään positiivisia ympäristövaikutuksia.

Kun pohditaan hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksia, kannattaa asiaa lähestyä myös kunnossapitoluokan valinnan näkökulmasta. Mitä tehokkaampaa hoitoa vaativia kunnossapitoluokkia käytetään sitä suuremmat ympäristövaikutukset yleensä myös ovat. Monipuolinen kunnossapitoluokkien käyttö mahdollistaa tehokasta hoitoa edellyttävien kunnossapitoluokkien sijoittamisen esimerkiksi eniten käytetyille tai erityisen arvokkaille hautausmaanosille. Hautausmaiden reuna-alueille voidaan valita kunnossapitoluokkia, jotka eivät edellytä tehokasta hoitoa vaan sallivat mm. monimuotoisen luonnonkasvillisuuden kehittymisen.

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksiin voidaan osaltaan vaikuttaa myös kasvivalikoimilla. Nurmikot ja säännöllistä kastelua tai muuta säännöllistä hoitoa edellyttävät kasvillisuusryhmät ovat yleensä ympäristövaikutuksiltaan suurempia kuin esimerkiksi vähempää hoitoa tarvitsevat kunta-alueet ja niittymäiset kasvillisuusalueet. Kannattaa kuitenkin muistaa, että monipuolisella kasvivalikoimalla tuotetaan esteettistä, vaihtelevaa, viihtyisää ja perinteikästä hautausmaan kulttuuriympäristöä. Kasvivalintoja tehdessä huomioidaan myös muut tekijät, kuin pelkästään hoidon ympäristövaikutukset.

Kasvillisuuden osalta pyritään valitsemaan kestäviä ja kotimaisia taimia aina kun se on mahdollista. Osa hoidettavasta viheralueesta on muutettu niityiksi, joiden hoitotoimenpiteet ovat vähäisempiä. Hautausmaan hoidossa pyritään minimoimaan polttoaineiden käyttöä vähentämällä koneellisia leikkuukertoja aina kun se on työn suunnittelun, resurssien ja toteutusajankohdan kannalta järkevää ja mahdollista. Vältämme kemikaalien ja torjunta-aineiden käyttöä ja pyrimme ensisijaisesti mekaaniseen kitkentään. Kierrätämme jätteet asianmukaisesti. Kompostoimme kasvijätteet ja teemme siitä itsellemme uutta kasvualustaa.

Yleinen kunnossapito

Hautausmaiden yleinen kunnossapito pitää sisällään seuraavat tehtävät:

- talvihoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito (mm. nurmikot, kunta-alueet, kausikasvit, sipuli- ja mukulakasvit, perennat, pensaat, köynnökset, puut)
- haitallisten vieraskasvien poisto
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö (mm. valaistus-, sulanapito-, hulevesi-, vedenjakelu-, kastelu-, valvonta- ja hälytysjärjestelmät)

Hautausmaan yleisimpien kunnossapito- ja hoitotöiden ajoittuminen eri kuukausille

Toimenpide	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Talvihoidon valmistelutyöt												
Talvikunnossapito												
Hiekoitushiekkojen poisto												
Viikkosiivous												
Puuvartisten leikkaus												
Hautausmaan kevätsiivous												
Kukkapesien kunnostus												
Porttien ja pyörätelineiden kausisiirrot												
Kastelujärjestelmä päälle/pois												
Penkkien ja kastelukannujen kausisiirrot												
Talvihautojen tiivistys												
Nurmikoiden leikkaus												
Hoitohautojen, sankarihautojen ja yhteismuistomerkkien istutukset												
Kesäkukkien ja perennojen hoito												
Kesäkukkien poisto ja perennojen alasleikkaus												
Hautausmaan syyssiivous												

Talvihoito

Janakkalan hautausmaalle ja Tervakosken sankarihautausmaalle on laadittu talvikunnossapidon kartat, joiden mukaan alueet hoidetaan. Arkisin talvikunnossapito hoidetaan kokonaisuudessaan omana työnä. Viikonloppuisin ja arkipyhinä aurauksesta ja hiekoituksesta vastaa ulkopuolinen urakoitsija erillisen sopimuksen mukaan. Poikkeuksena: arkkusaattojen ja uurnahautauksien reitit, jotka tehdään viikonloppuisinkin omana työnä. Talvihoito on valmistelevia töitä, liukkauden torjuntaa, lumenpoistoa ja hiekoitushiekkojen poistoa. Suurin osa talvihoidosta tapahtuu koneellisesti ja vähäisiä määriä tehdään käsin.

Hautausmaan talvihoito (Liite 1, Taulukko 1)

Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto

Keskeinen hautausmaaympäristön viihtyisyyteen vaikuttava tekijä on alueen jätehuollon toimivuus. Hautausmaan yleishoidosta ja hautaamisesta syntyvä jäte lajitellaan ja hautausmaaston henkilökunta käy tarpeen mukaan tyhjentämässä sekajätekontin kaatopaikalla. Jätehuollon suunnittelussa keskeisiä tekijöitä ovat keräysastioiden oikea sijainti ja riittävä mitoitus, jätteen lajittelu sekä keräysastioiden tyhjennysaika- ja -paikalla. Jätehuolto pitää sisällään jätteiden lajittelun ja roska-astioiden tyhjennyksen.

Janakkalan seurakunnan hautausmailla on laadittu puhtaanapidon kartat, joiden mukaan hautausmaiden puhtaanapito hoidetaan. Puhtaanapito sisältää roskien poiston, päällysteiden puhtaanapidon, kalusteiden, varusteiden ja katosten puhtaanapidon, vesirakenteiden puhtaanapidon, töhryjen poiston ja hautausmaan kevät- sekä syysiiivouksen.

Sankarihaudat ja kulttuurihistorialliset haudat pidetään arvoa vastaavassa kunnossa ja siistitään puhtaanapitokartan mukaisesti. Kulttuurihistoriallisten hautojen muistomerkeissä annetaan näkyä ajan kerroksellisuus eikä jäkälää ja samalta pestä pois.

Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto (Liite 1, Taulukko 2).

Taulukko 1: Jätteiden lajittelu Janakkalan seurakunnan hautausmailla

JÄTTEIDEN LAJITTELU	VARASTOINTI JA TOIMENPITEET
Puutarhajäte (maatuva jäte): <ul style="list-style-type: none">multa, kasvinosat, ruoho, lehdet, puut, kannot, risut, oksat	<ul style="list-style-type: none">Tarinmaalla siirtolavatTervakoskella kasalle (kuljetetaan siirtolavalla vuosittain Tarinmaalle)
Poltettava jäte: <ul style="list-style-type: none">pakkausmuovit, multa- ja lannoitesäkit, likaiset pahvit, kasvien pakkausmateriaali, muoviset ja lasiset hautakynntilät, kukkaruukut, kukkalaitteet	<ul style="list-style-type: none">Tarinmaalla jätekonttiTervakoskella kirkon sekajäteastia
Metalli: <ul style="list-style-type: none">kertakäyttökynntilöiden kannet, metalliset kynntilälyhdyt, foliotkorjaamotoinnasta ja työvälinepoistoista syntyvä kierrätettävä metalli.	<ul style="list-style-type: none">Tarinmaalla metallinkeräysastiatTervakoskelta kuljetetaan Tarinmaalle metallinkeräykseen
Ylijäämämaat: <ul style="list-style-type: none">hautatöistä ja käytävien kunnossapidosta syntyvää	<ul style="list-style-type: none">Hävitettävä maa-aines kerätään ensisijaisesti maa-ainesten läjitykseen tarkoitetuille paikoille huoltoalueella

<ul style="list-style-type: none"> • reunakivellisten hautojen pintojen kunnostuksesta syntyvää • esim. savea ja suuria kiviä ei voida hyödyntää hautausmaakäytössä 	<ul style="list-style-type: none"> • Erilaiset hyödynnettävät maa-ainekset pidetään erillään toisistaan huoltoalueella. • Maa-ainesvarastojen täyttyessä kuljetetaan ylijäämät Säkkrämäkeen sille varatulle paikalle.
<p>Vaaralliset jätteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jäteöljy - merkitty keräysastia kaivinkonehallissa • kiinteä öljyinen jäte – merkityt keräysastiat konehallissa ja huoltoalueen varastohallissa • painekyllästetty puu – keräyspaikka ladolla • akut, paristot, loistelamput, maalit, torjunta-aineet, huolto- ja korjauskemikaalit – merkityt keräyspaikat eri kiinteistöissä 	<ul style="list-style-type: none"> • Varastoitavista vaarallisista jätteistä pidetään kirjanpitoa, josta tulee selvittää tuoja, määrät ja tuotavan ongelmajätteen laatu sekä mihin toimitettu edelleen ja kenen toimesta. • Jäteöljyn ja kiinteiden öljyisten jätteiden tyhjennyspalvelu tilataan vaarallisia jätteitä käsittelevältä yritykseltä tai toimitetaan itse vaarallisia jätteitä vastaanottaviin keräyspisteisiin. • Painekyllästetty puu toimitetaan sitä vastaanottaviin keräyspisteisiin. • Muut toimitetaan vaarallisia jätteitä vastaanottaviin toimipaikkoihin.
<p>Pahvi- ja paperijäte</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakkausmateriaalit • toimistopaperi ja tietoturva-aineisto 	<ul style="list-style-type: none"> • Puhdas pahvi toimitetaan pahvinkeräykseen. • Paperinkeräyspiste löytyy Tarinmaalta ja tietoturva-aineiston keräysastia Turengin seurakuntatoimistosta.

Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito

Hautausmaiden rakenteita ovat päällysteet (esim. laatoitusalueet), kulkuväylät, muurit ja kuivatusrakenteet. Varusteita ja kalusteita ovat penkit, pyörätelineet, roska-astiat, opasteet, valaisimet, pistorasiatolpat, aidat ja katokset. Muita rakenteita ovat mm. vesialtaat ja –rakenteet.

Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito pitää sisällään toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtimista, mekanismin huoltoa, kausimuutoksia ja siirtoa.

Sankarihautojen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden osastojen 1, 2, 3, 10 ja 11 seurakunnan hallinnassa olevien muistomerkkien, yhteismuistomerkkien, muurien ja päällysteiden turvallisuudesta ja toimintakunnosta huolehditaan.

Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito (Liite 1, Taulukko 3)

Hautausmaan kasvillisuuden hoito

Janakkalan seurakunnan hautausmaat on luokiteltu rakennetuiksi viheralueiksi (R) Viheralueiden kunnossapitoluokituksen mukaan (RAMS 2020, Viherympäristöliiton julkaisu nr 67). Hautausmaille on määritelty kunnossapito- ja puhtaanaapitoluokitukset joiden mukaan hautausmaa-alueita hoidetaan.

Hautausmaan kasvillisuuden hoito (Liite 1, Taulukko 4)

Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit

Janakkalan seurakunnan hautausmailla tehdään säännöllisesti kunto- ja turvallisuustarkastuksia. Puiden kuntoa seurataan ja havaittujen muutosten perusteella tehdään tarvittaessa kuntoarviointi. Hautaosastoilla havainnoidaan mahdollisia arkkuvajoamia ja muita vaarallisia monttuja ympäri vuoden ja niihin puututaan heti. Arvokkaita hautojen ja muistomerkkien inventoimiseen tullaan lähivuosien aikana laatimaan ohjeistus. Hautamuistomerkkien turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti vuosittain hautausmailla. Rakenteiden, laitteiden ja järjestelmien kunnon seuranta tehdään aikataulun mukaisesti ja dokumentoidaan paikkatietojärjestelmään (Mobilenote) tai kiinteistöjen hallintajärjestelmään (Grundlund Manager).

Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit (Liite 1, Taulukko 6)

Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö

Janakkalan seurakunnan hautausmaiden järjestelmien toimintakuntoa ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti. Hautausmaan järjestelmiä ovat sähköjakelujärjestelmä, valaistusjärjestelmät, pistorasiaverkosto, hulevesijärjestelmät, vedenjakelujärjestelmät ja pumppaamot, kastelujärjestelmät ja kamera- ja valvontajärjestelmät. Teknisten kunnossapitotoimenpiteiden lisäksi huomioidaan mahdollisesti järjestelmän käyttöä tai toimintaa haittaava kasvillisuus ja tehdään niiden osalta tarvittavat toimenpiteet asian korjaamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa lähinnä koko kasvin poistoa tai osittaista leikkuuta.

Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö (Liite 1, Taulukko 7)

Kunnossapidon kehittäminen

Kunnossapidon resurssit

Henkilöstö

Janakkalan seurakunnan hautaustoimi huolehtii hautausmaiden yleisten alueiden hoidosta pääsääntöisesti omalla työvoimalla. Ulkopuolisia urakoitsijoita käytetään tarvittaessa, esimerkiksi hautausmaiden talvikunnossapidossa viikonloppuisin ja arkipyhinä sekä arboristien (puunhoidon asiantuntijoiden) palveluja. Tervakosken sankarihautausmaan nurmikoiden leikkaus on myös ulkoistettu.

Janakkalan seurakunnan hautaustoimessa työskentelee 4 vakituista työntekijää. Määräaikaisia työntekijöitä palkataan vuosittain noin 12–15 eri mittaisiin työsuhteisiin (58 henkilötyökuukautta/vuosi).

Janakkalan hautausmaalla hoitotöihin käytetään 7,8 henkilötyökuukautta/hehtaari. Keskimäärin hehtaarin hoitoon käytetään 7,5 henkilötyökuukautta.

Määräaikaisten kausityöntekijöiden työajasta hautausmaiden hoitoon käytetään 30 % ja hautainhoitorahaston töihin 70 %.

Seurakuntapuutarhuri vastaa hautaustoimen hallinnosta. Puistopuutarhuri vastaa hautausmaiden ja hautojen hoidon toiminnan suunnittelusta, organisoinnista ja toteuttamisesta. Hautaustoimen työntekijöiden

työnkuvaan kuuluu lisäksi asiakaspalvelu ja yhteistyö eri sidosryhmien kanssa sekä hautausmaiden jätehuolto ja talvikunnossapito. Erityisammattimiesten työajasta hautaamiseen käytetään 50 %, 45 % on hautausmaiden hoitotöitä (sisältäen mm. kulkuväylien kunnossapitoa ja jätehuoltoa) ja hautainhoitorahaston palveluihin käytetty työaika on 5 %.

Janakkalan seurakunnan hautaustoimi työllistää vuosittain myös työharjoittelijoita, työelämään tutustujia ja satunnaisluontoisesti myös vapaaehtoisia.

Hautaustoimen henkilöstön lisäksi kiinteistöpuoli vastaa hautaustoimen kiinteistöistä ja vahtimestaripalveluista tilaisuuksissa. Seurakuntatoimistossa hoidetaan hautaus- ja hautainhoidon asiakaspalvelu, palveluiden myynti ja reskontra. Kirkkoneuvosto sekä kirkkovaltuusto vastaavat osaltaan hautaustoimen toiminnasta hallinnolliselta kannalta.

Hautausmaiden hoitoa pyritään edelleen kehittämään siten, että hoidon tarve pysyy kohtuullisena ja henkilöstöresurssi voidaan suunnitella optimaaliseksi. Hautausmaan henkilökunnan osaamista ylläpidetään aktiivisesti perehdytyksellä, koulutuksella ja kehittämissä.

Toimitilat

Hautausmaan toiminnan edellytyksenä ovat riittävät sosiaali-, huolto- ja varastotilat sekä toimistotilat. Janakkalan hautausmaalla on sosiaalitilat, konehallit sekä huoltoalue, jossa sijaitsevat varastohallit ja maa-aineksien säilytys. Hautausmaan toimisto sijaitsee sosiaalitilojen yhteydessä Tarinmaan seurakuntatalon alakerrassa.

Tervakosken sankarihautausmaalla työkalujen säilytys tapahtuu kellotapulissa. Tarvittavia työkaluja voidaan myös kuljettaa tarpeen mukaan traktorilla tai henkilöauton peräkärjellä paikan päälle.

Koneet ja laitteet

Hautausmaiden hoitoon käytettävä konekalusto on määrältään pieni. Konekalustosta suurin osa on nurmikonhoitoon tarvittavia koneita ja laitteita. Kaivinkoneet, kuormaajat ja traktorit ovat ensisijaisesti hautatöissä, mutta niitä käytetään tarpeen mukaan myös hautausmaan hoidossa. Hautainhoitorahaston käytössä olevia työkoneita ovat muun muassa pienkuormaaja, lehtipuhaltimet, ruohonleikkurit ja siimaleikkurit. Pienkoneiden osalta siirrytään mahdollisuuksien mukaan kevyempiin akkukäyttöisiin koneisiin.

Hautausmaiden koneista, laitteista ja työvälineistä pidetään luetteloja ja ne inventoidaan vuosittain. Konekaluston hankinnoissa suunnitellaan ensisijaisesti työn organisoimista siten, että vain välttämättömät koneet hankitaan. Kiirehuippuja ja konerikkoja voidaan tarvittaessa paikata vuokrakoneilla. Hautausmaiden hoitoon hankittujen työkoneiden tavoiteikä on vähintään 10–15 vuotta. Pienkoneiden käyttöikä on noin 5–7 vuotta.

Hautausmaiden koneet	Lisälaitteet
Kaivinkone	Trukkipiikit
Kuormaajat	Hiekoittimet
Traktori	Lumiaurat
Ajoleikkurit	Puskulevyt
Työnnettävät ruohonleikkurit	Lumilingot
Lehtipuhaltimet	Peräkärret
Siimaleikkurit	Lavat
Pensasleikkurit	Lavetti (Kuljetus)
Moottorisahat	Harjakoneet
Raivaussahat	
Kanttauskone	

Huoltoalueet

Janakkalan hautausmaalla on hautausmaan kaakkoislaidassa huoltoalue, josta löytyy suuret varistorakennukset sekä betonista valetut loosit eri maa-aineksien säilytykseen. Erillisissä väleissä saadaan helposti säilytettyä maa-aineksia niin etteivät ne sekoitu keskenään. Varistorakennuksissa säilytetään hautausmaan kunnossapidossa käytettäviä koneita ja laitteita sekä kalusteita (esim. hautausmaan penkit tuodaan talven ajaksi katoksen alle suojaan).

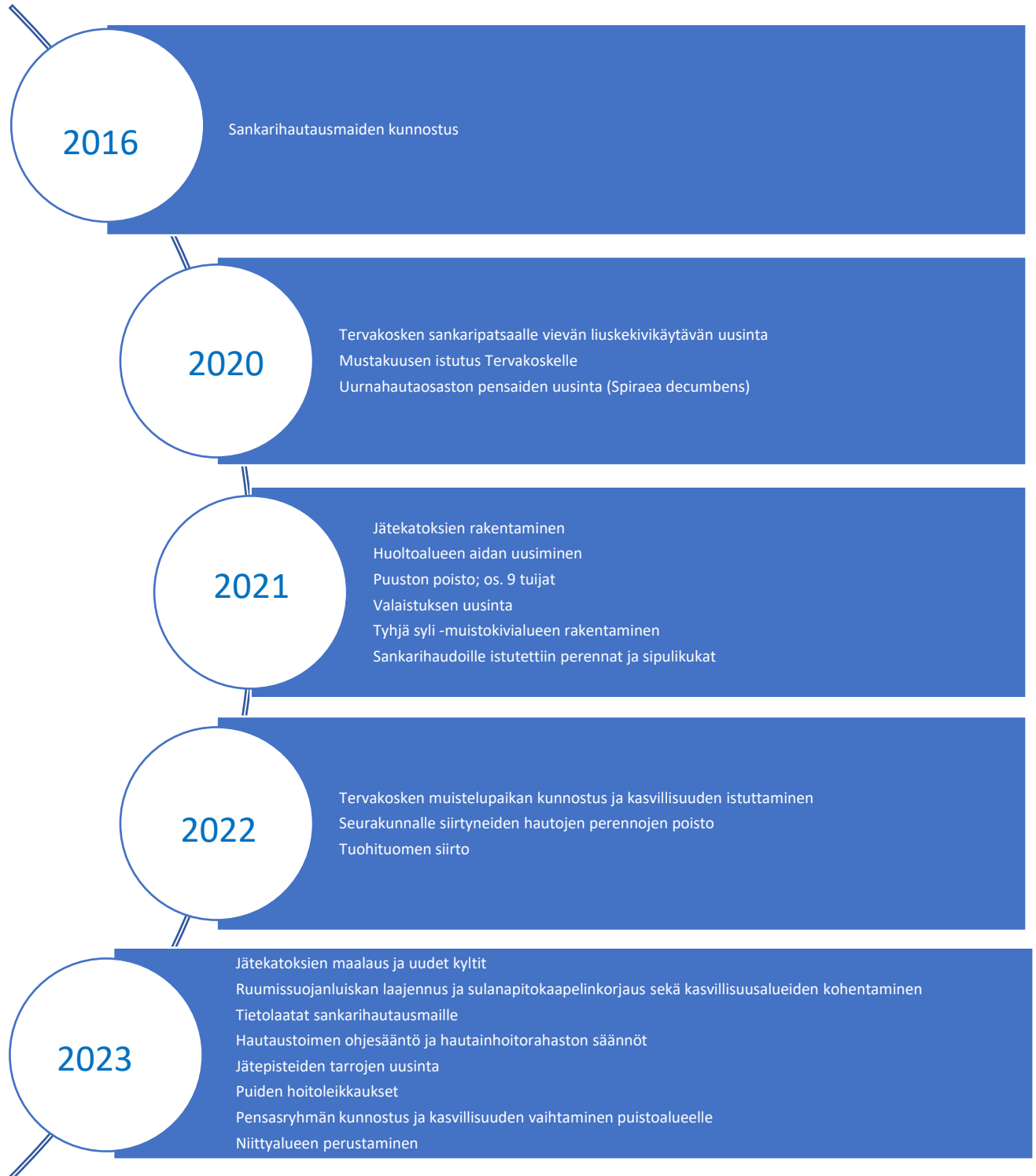
Huoltoalueella säilytetään myös välivarastossa seurakunnille palautuneita haudoilta poistettuja hautakiviä aluskivineen. Huoltoalueella on myös jätekontti ja metallinkeräysastiat. Huoltoalueella on haudankaivuuvälineistö sekä polttoaineet.

Hakoistentien vastakkaiselta puolelta löytyvät konehallit, joissa tehdään koneiden huollot ja korjaukset sekä säilytetään kaikki ajettavat koneet.

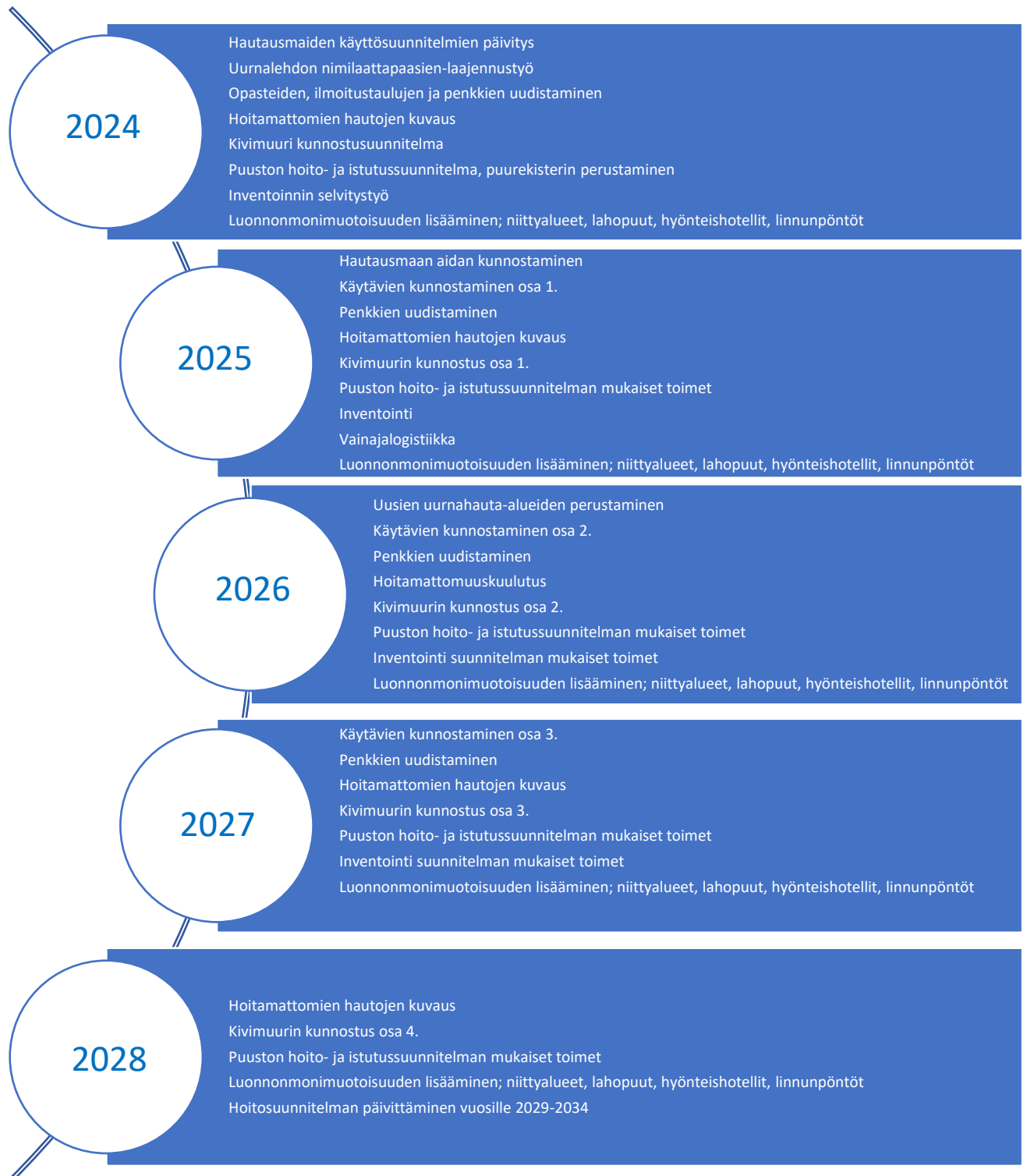
Tehdyt kehittämistoimenpiteet vuosina 2016-2023

Janakkalan seurakunnan hautausmaiden hoitoa ja kunnossapitoa pyritään aktiivisesti kehittämään tulevien vuosien aikana.

Hautausmaiden rakenteita ja kalustoa kunnostetaan säännöllisesti ja uusitaan tarpeen mukaan.

Kehittämistoimenpiteet vuosille 2024-2028

Käsitteet:

Hautainhoitorahasto Sopimushautojen hoitoa varten perustettu rahasto, johon sijoitetaan hautojen hoitomaksut ja jonka varoilla sopimushaudat hoidetaan. Rahastot toimivat seurakunnan yhteydessä taloudellisesti erillään. Rahaston varoja ei saa käyttää seurakunnan tarpeisiin.

Hautausmaakaava on hautausmaan sisäinen kaava, joka osoittaa hautausmaan rajat, sen liikennejärjestelyt, eri toimintojen sijoitukset sekä jakaa hauta-alueet sopiviin yksiköihin. Hautausmaakaavaa laadittaessa otetaan huomioon hautausmaa-alueen maaston luonne, kauneusnäkökohdat ja seurakunnan taloudellinen kantokyky sekä alueen tarkoituksenmukainen käyttö. Kaavaan tulee sisältyä myös hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti.

Hautausmaan käyttösuunnitelma Asiakirja, joka sisältää hautausmaakaavan sanallisen selityksen, joka selventää ne hautausmaakaavan yksityiskohdat, jotka eivät ilmene piirustuksista. Suunnitelmasta ilmenee lisäksi, onko hautausmaalla tai sen osalla käytössä syvähaudaus ja missä järjestyksessä hautaosastot otetaan käyttöön. Käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon myös eri aikoina perustettujen hautausmaan osien ominaispiirteet sekä esitetään hautausmaan käytön erityiset rajoitukset.

Hautaustoimen ohjesääntö Asiakirja, jossa on esitetty tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön.

Kuulutusmenettely Kun haudan hoito on laiminlyöty ja hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus kunnostuskehotuksesta ja hautaa koskevasta päätöksestä on pantava tiedoksi haudalle. Asiasta on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona kuulutus lehdessä on julkaistu. Jos seurakunnan ja seurakuntayhtymän tiedossa on hautaoikeuden haltijan osoite, saatetaan hänen tietoonsa, tavallisesti postitse, valituskelpoinen päätös saantitodistusta vastaan. Myös hallinta-ajan päättymisestä voidaan ilmoittaa joko suoraan haltijalle tai tiedotuksella haudalla.

Sankarihauta Suomen sodissa vuosina 1918 tai 1939–1945 kaatuneen sankarivainajan hauta.

Sopimushauta Hauta, jonka hoidosta seurakunta ja seurakuntayhtymä on sopinut hautaoikeuden haltijan kanssa. Seurakunta ja seurakuntayhtymä hoitaa hautaa määräajan maksua vastaan.

Lähteet

Lait, asetukset ja määräykset:

Hautaustoimilaki 457/2003

Järjestyslaki 612/2003

Jätelaki 646/2011

Kirkkojärjestys 657/2023

Kirkkolaki 652/2023

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999

Muinaismuistolaki 295/1963

Terveysturvallisuusasetus 1280/1994

Valtioneuvoston asetus jätteistä 978/2021

Vesilaki 587/2011

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Kirjallisuus:

Hautausmaan hoitosuunnitelman laadintaopas. Seurakuntapuutarhurit Ry

Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020. Viherympäristöliiton julkaisu nro 67

Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT

Liitteet:

Liite 1. Taulukot hautausmaa yleinen kunnossapito 1-7

Taulukko 1. Hautausmaan talvihoito

Hoitotyöt
Talvihoidon valmistelutyöt (mm. aurasviittojen asentaminen) Lumenpoisto (mm. auras, linkous, käsilumityöt, sohjon ja jään poisto hulevesikaivojen ritiläkansista, lumen kuormaus ja kuljetus) Liukkauden torjunta (mm. hiekoitus) Hiekoitushiekköjen poisto ja pölynsidonta (mm. pesu ja harjaus)
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Talvihoidon laatuvaatimukset ovat soveltuville osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 -julkaisun kohdan 61100 Viheralueiden lumen poisto ja liukkaudentorjunta mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuville osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 61000.1 Viheralueiden talvihoidon laadunarviointi vaatimuksia. Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen sekä hautausmaiden kulkuväylien kuljettavuus, esteettömyys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua. Talvihoidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden talvikauden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Talvihoidon valmistelutyöt: <ul style="list-style-type: none">- hiekoitussäilöiden täyttö ja sijoittelu- auraskeppien asentaminen- auras- ja hiekoituskaluston kuntoon laitto Lumenpoisto: <ul style="list-style-type: none">- voimassa olevan talvihoidon kartan mukaisesti- koneellinen: hautausmaiden kulkuväylät ja parkkipaikat- käsilumityöt: muistelupaikat ja yhteismuistomerkit, sankarihaudat, jätepisteet ja rakennusten sisäänkäyntien edustat, luiskat ja portaat- haudoille kulkureitit avataan vain hautauksien yhteydessä- talvikunnossapitopäiväkirjan päivittäminen Liukkauden torjunta: <ul style="list-style-type: none">- voimassa olevan talvihoidon kartan mukaisesti- hiekoitus sepelillä- koneellinen: hautausmaiden kulkuväylät ja parkkipaikat- käsin tehtävät: muistelupaikat ja yhteismuistomerkit, sankarihaudat, jätepisteet ja rakennusten sisäänkäyntien edustat, luiskat ja portaat- haudoille kulkureitit hiekoitetaan vain tarvittaessa hautauksien yhteydessä- talvikunnossapitopäiväkirjan päivittäminen Hiekoitushiekköjen poisto: <ul style="list-style-type: none">- päällysteiltä (mm. asfaltti, kiveysalueet), nurmikoilta, kasvillisuusalueilta

- koneellinen: päällysteet ja paikoin nurmialueilta
- käsin tehtävät: kasvillisuusalueet, valtaosa nurmialueista ja alueet, joita ei voida hoitaa koneellisesti

Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö

Talvihoito ja hiekoitus:

- arkisin omana työnä talvikunnossapitokartan mukaisesti
- viikonloppuisin
 - o urakoitsijan työnä erillisen sopimuksen mukaisesti
 - o omana työnä saattoväylät haudoille
- arkipyhinä
 - o urakoitsijan työnä erillisen sopimuksen mukaisesti
 - o omana työnä sankarihaudat itsenäisyyspäiväksi ja jouluksi
 - o omana työnä muistelupaikat ja yhteismuistomerkit juhlapäiviksi ja pyhiksi

Hiekoitushiekkojen poisto:

- omana työnä kevätkunnostuksen yhteydessä

Erikseen sovittavat työtehtävät

- kulkuväylältä haudalle johtavien saattoväylien lumenpoisto ja liukkauden torjunta
- kemiallinen liukkauden torjunta
- viikonloppujen lumipäivystys

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

- talvihoito kohdentuu voimassa olevan talvihoidon kartan mukaisesti

Taulukko 2. Hautausmaan puhtaanapito ja jätahuolto

Hoitotyöt
Roskien poisto (mm. irtoroskien keruu, roska-astioiden tyhjennys, siunaustilaisuuden jälkeen haudoille ja kukkienlaskupaikoille jätettyjen kukkien ja kukkalaitteiden keruu) Päällysteiden puhtaanapito Kalusteiden, varusteiden ja katosten puhtaanapito Vesirakenteiden puhtaanapito Töhröjen poisto Hautausmaan kevätsiivous Hautausmaan syysäsiivous
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Puhtaanapidon laatuvaatimukset ovat soveltuilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 62000 Viheralueiden puhtaanapito mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 62000.1 Viheralueiden puhtaanapidon laadunarviointi vaatimuksia. Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen ulkoalueiden sekä hautausmaiden siisteys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua niillä alueilla, joihin tilaisuus tai toiminta kohdentuu. Puhtaanapidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Hautausmaan yleiset alueet: Roskien poisto <ul style="list-style-type: none">- irtoroskien keruu- roska-astioiden tyhjennys- siunaustilaisuuden jälkeen haudoille ja yhteismuistomerkeille laskettujen kukkalaitteiden keruu Päällysteiden puhtaanapito <ul style="list-style-type: none">- asfalttialueet; huoltoalueen piha ja yksi käytävä- liuskekiveys; sankarihautausmaat, Tyhjä syli -muistokiven edusta, Tervakosken muistelupaikka Kalusteiden, varusteiden ja katosten puhtaanapito <ul style="list-style-type: none">- roska-astioiden pesu- penkkien pesu- jätekatosten kunnossapito- ilmoitustaulujen ja opasteiden puhdistus Rakenteiden puhtaanapito <ul style="list-style-type: none">- kivimuuri ja portit Hautausmaan kevätsiivous <ul style="list-style-type: none">- kaikilta haudoilta ja yleisiltä alueilta poistetaan kertakäyttöiset hautakynntilät, havunoksat ja kanervat sekä huonokuntoiset kranssit ja muut talvikoristeet. Hautausmaan syysäsiivous <ul style="list-style-type: none">- koko hautausmaan haravointi ja puhallus hoitokauden loputtua ennen kausityön päättymistä

Sankarihaudat:

Kevätsiivous

- kertakäyttöisten hautakynntilöiden, havunoksien ja kanervien sekä huonokuntoisten kranssien poisto

Arkipäivisin

- huonokuntoisten leikkokukkien, kertakäyttökynntilöiden ja muiden roskien poisto

Erikseen sovittu

- muistomerkkien pesu

Muistelupaikat ja yhteismuistomerkit:

Kevätsiivous

- kertakäyttöisten hautakynntilöiden, havunoksien ja kanervien sekä huonokuntoisten kranssien poisto

Viikoittain

- huonokuntoisten leikkokukkien, kukkalaitteiden ja muistokukkien sekä muiden roskien poisto
- kulkuväylien ja kiveysalueiden puhdistus

Erikseen sovittu

- nimipaasien ja muistomerkkien pesu

Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö**Alueelta poistetaan roskat Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:**

- P2 Työpäivinä (ma-pe): kerran päivässä
- P5 Viikoittain: kerran viikossa
- P6 Kuukausittain: kerran kuukaudessa
- Kynntilöiden poisto juhlapyhien aikaan tarvittaessa useammin muistelupaikoilta, sankarihaudoilta ja yhteismuistomerkeiltä.

Sidotut päällysteet puhdistetaan Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:

- P5 Viikoittain: kerran kuukaudessa

Kalusteiden töhryjen poisto tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:

- P6 Kuukausittain: tarvittaessa kerran viikossa

Kalusteiden ja varusteiden pesu tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:

- P7 Vuosittain: sovitaan erikseen
- jäteastiat (irraliset) kerran vuodessa
- penkit kerran vuodessa
- ilmoitustaulut ja opasteet kerran vuodessa

Erikseen sovittavat työtehtävät

- sekajätekontti viedään kaatopaikalle tarpeen mukaan
- metallinkeräyslava viedään kierrätykseen tarpeen mukaan
- maatuvanjätteenlavat käydään tyhjentämässä tarpeen mukaan
- vaarallisten jätteiden hävittäminen (mm. tilataan vaarallisia jätteitä käsittelevältä yritykseltä tai toimitetaan ongelmajätteitä vastaanottaviin toimipaikkoihin)
- kestopuu ja tavallinen puu toimitetaan kierrätykseen tarpeen mukaan
- Ser jäte toimitetaan kierrätykseen tarpeen mukaan

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

- hautausmaan kunnossapito- ja puhtaanapitokarttojen noudattaminen
- jätteiden lajittelussa noudatetaan voimassa olevaa jätelakia (646/2011), jäteasetusta sekä Janakkalan kunnan jätehuolto- ja ympäristönsuojelumääräyksiä
- jätteiden lajittelu ja varastointi Taulukon 1 mukaisesti
- jätemäärien seuranta ja seurantatietojen käyttö jätehuollon suunnittelussa
- keräysastioiden oikea mitoitus, tyhjennysaikataulu ja pesu

Taulukko 3. Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito

Hoitotyöt
Rakenteiden hoito (mm. kuivatusrakenteet, päällysteet, kulkuväylät, muurit) Varusteiden, kalusteiden ja katosten hoito (mm. penkit, pyörätelineet, roska-astiat, opasteet, valaisimet, pistorasiatolpat, aidat, katokset) Muiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito (mm. vesirakenteet) Yhteismuistomerkkien, muistelupaikkojen, taideteosten ja sankarihautojen hoito Yksittäisten hautojen hoito
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin 'Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 63000 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 63000.1 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laadunarviointi vaatimuksia. Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Rakenteiden hoito (mm. kuivatusrakenteet, päällysteet, kulkuväylät, muurit): <ul style="list-style-type: none">- kuivatusrakenteiden kiintoaineen ja tukkeutumien poisto- päällysteiden rajausta, tasaus ja paikkaus- saumausrakenteiden materiaalin lisäys- korkeuspoikkeamien korjaus, esim. nurmialueita kunnostetaan turvallisuuden vuoksi siinä vaiheessa, kun arkku tai urna maatu ja maanpinta painuu
Varusteiden, kalusteiden ja suojien hoito (mm. penkit, pyörätelineet, roska-astiat, opasteet, valaisimet, pistorasiatolpat, aidat, katokset): <ul style="list-style-type: none">- toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen- suoristus- mekanismien huolto- pintojen paikkakäsittely- kausimuutokset ja siirrot
Muiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito (mm. vesirakenteet): <ul style="list-style-type: none">- toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen- mekanismien huolto- kausimuutokset ja siirrot
Yhteismuistomerkkien, sankarihautojen, muualle haudattujen muistelupaikkojen ja taideteosten hoito: <ul style="list-style-type: none">- toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen- muistomerkkien ja taideteosten suoristus- mekanismien huolto- pintojen paikkakäsittely- kausimuutokset ja siirrot

Yksittäisten hautojen hoito

- turvallisuuden tarkastus

Seurakunnille palautuneet kulttuurihistorialliset haudat

- muistokivien turvallisuudesta huolehtiminen

Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö

Turvallisuutta vaarantavat vauriot korjataan välittömästi.

Rakenteiden hoito:

- luonnonkivimuureista irronneet kivet asennetaan paikoilleen mahdollisimman pian
- kiveysalueilla irronneiden kivien asentamisesta huolehditaan vuosittain
- kivituhkapintaisia pääkulkuväyliä lanataan, kulutuserrosta lisätään ja reunoja kantataan

Varusteiden, kalusteiden ja katosten hoito:

- portit ja aidat kunnostetaan tarpeen vaatiessa
- kalusteiden ja rakenteiden kunto ja toimivuus tarkastetaan vuosittain ja tarvittaessa

Yhteismuistomerkkien, sankarihautojen, muualle haudattujen muistelupaikkojen ja taideteosten hoito:

- toimintakunto ja turvallisuus tarkastetaan viikoittain

Yksittäisten hautojen hoito:

- turvallisuuden tarkastus vuosittain ja tarvittaessa

Erikseen sovittavat työtehtävät

- rakenteiden, kalusteiden, varusteiden, katosten, kastelulaitteiden jne. korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto
- päällystealueiden kemiallinen rikkakasvien torjunta
- kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden muistomerkkien hoito
- muistomerkkien kesäkaudenaikainen pesu

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

- hautamuistomerkin hoidossa noudatetaan Museoviraston julkaisun 'Hautamuistomerkkien hoito' ohjeita
- sankarihautausmaan hoidossa ja kunnostuksessa noudatetaan Museoviraston julkaisun 'Sankarihautausmaiden perinne, hoito ja kunnostus' ohjeita

Taulukko 4. Hautausmaan kasvillisuuden hoito

Hoitotyöt
Rakennus- ja takuuaikainen hoito (ulkopuolinen urakoitsija) Kevätkunnostus Kalkitus ja lannoitus Kastelu Rikkakasvien kitkentä ja haitallisten vieraskasvien torjunta Kasvitautilien ja tuholaisien torjunta Leikkaus ja siistiminen Istutusalueen rajaus Syyskunnostus
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Kasvillisuuden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64200 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64200.1 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden kunnossapidon laadunarviointi vaatimuksia. Kasvillisuuden hoidon laatua tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Nurmialueiden hoito: <ul style="list-style-type: none">- nurmialueet hoidetaan ja viimeistellään kunnossapitoluokan mukaan- hauta-alueilla niittojäte haravoidaan ja kerätään tarvittaessa- suoja- ja vaihettumisviheralueilla niittojäte kerätään tarvittaessa Puiden ja pensasalueiden hoito: <ul style="list-style-type: none">- hoitoleikkaukset erillisen kasvukauden työohjeistuksen mukaan Perenna-alueiden hoito: <ul style="list-style-type: none">- erillisen kasvukauden työohjeistuksen mukaan Sipulikukkien hoito: <ul style="list-style-type: none">- perennojen seassa kasvavat sipulikukat saavat lakastua ja ne leikataan lakastumisen jälkeen pois- nurmikolla kasvavat sipulikukat leikataan alas ruohonleikkuun yhteydessä
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö
Lisätyövaraukset myrskyjen ja tuulisen sään jälkeen puista pudonneiden oksien ja kaatuneiden tai kallistuneiden puiden raivaamiseen. Syyskunnostuksen työvaraus alueilla, joilla on runsaasti lehtipuita.

Nurmialueiden leikkaus:

- ruohonleikkuri:
 - o viikoittain: kunnossapitokartan alueet R1 ja R2
- siimaleikkuri:
 - o kerran: koko hautausmaan alue
- ruohosokset:
- kerran kuukaudessa: hautainhoitorahaston hoitohaudat ja sankarihaudat
- kaksi kertaa kasvukaudessa: kultuurihistorialliset haudat

Hautojen kesäkukka hoito ja perennahoito:

- latvonta, kitkentä ja haraaminen
 - o kuukausittain: kunnossapitokartan alueet R1 ja R2
- kukkapesän reunojen kanttaus
 - o kuukausittain: kunnossapitokarttojen alueet R2

Kevät- ja syys siivous:

- lehtien poisto ja risujen keräys:
 - o kevätsiivous: kerran koko hautausmaan alue
 - o syys siivous: kunnossapitokartan alueilla R2 pudonneet lehdet poistetaan kerran kasvukauden loppuun mennessä. Alueet, joilla on paljon kookkaita lehtipuita ja lehtikuusia pyritään mahdollisuuksien mukaan siistimään useampaan kertaan syksyllä. Kunnossapitokartan alueella R1 pudonneet lehdet poistetaan syksyllä viikoittain ja viimeisen kerran ennen kausityön päättymistä.

Erikseen sovittavat työtehtävät

Takuuajan hoidosta sovitaan erikseen urakka-asiakirjoissa.

Istutusalueet:

- *Hoitoleikkaus, uusiminen, siirto ja poisto (mm. Kuolleet ja huonokuntoiset puut).*
- *Aukkopaikkojen paikkaaminen yli viiden (5) prosentin laajuisilla alueilla.*
- *Kalkitus ja lannoitus*
- *Suojaaminen tuhoeläinvahinkojen estämiseksi.*
- *Kasvi-istutusten talvisuojaukset.*

Nurmialueilla:

- *Aukkopaikkojen paikkaaminen yli viiden (5) prosentin laajuisilla alueilla.*
- *Ilmastus*
- *Kalkitus ja lannoitus*
- *Nurmikon kastelu*

Puusto:

- *Istutettujen puiden kastelu.*
- *Suojaaminen tuhoeläinvahinkojen estämiseksi.*

Lahopuun, pystyyn kuolleiden puiden, maapuiden, kantojen, puupölkkyjen ja risukasoja jättäminen lahopuiksi.

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

Puu- ja pensasalueet:

- vanhojen, kookkaiden ja onttojen jalojen lehtipuiden säilyttämismahdollisuudet monimuotoisuuden etenkin niissä elävän hyönteis-, sieni- ja jäkälälajiston säilyttämiseksi
- toistuvista haudankaivuutöistä aiheutuvien juuristovaurioiden (mm. maan tiivistyminen ja paksujen ankkurijuurien katkeaminen) vaikutus pensaiden ja puiden säilymismahdollisuuteen
- kasvijätteen (mm. oksien, risujen, nurmikon leikkuujätteen, lehtien) hyödyntäminen istutusalueiden maanparantamisessa ja katteena
- talvituhosta, käytöstä ja kulumisesta aiheutuvat paikkaustarpeet
- uusien puuvartisten istuttamistarve ja niiden järkevä sijoittelu työntekoa ajatellen
- huonosti menestyneiden pensasalueiden tai niiden osien poisto
- suurien ja vanhojen puiden hoitoleikkausten suorittaminen eliniän pidentämiseksi ja hautausmaan käyttöturvallisuutta ajatellen

Nurmi ja istutusalueet:

- talvituhosta, käytöstä ja kulumisesta aiheutuvat paikkaustarpeet
- työkoneiden aiheuttaman maan tiivistymisen estäminen ja hallinta

Taulukko 5. Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poisto

Hoitotyöt
Haitallisen vieraskasvin torjunta ja poistaminen Kasvijätteen käsittely ja hävitys
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Haitallisten vieraskasvien poiston laatuvaatimukset ovat soveltuilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto vaatimuksia.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Työtehtävissä noudatetaan lainsäädäntöä ja kasvilajikohtaisesti annettuja ohjeistuksia.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö
Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poiston resurssit ja ajankäyttö määräytyvät pääsääntöisesti Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto vaatimusten mukaan.
Erikseen sovittavat työtehtävät
<ul style="list-style-type: none">- mahdollisten ongelmaesiintymien poistaminen järjestelmällisesti suuremmalla henkilöstöllä
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat
<ul style="list-style-type: none">- Vieraslajit.fi -verkkosivuston ja ViherRiski-tietopankin (https://www.vyl.fi/tietopankki/viherriski/) tietojen hyödyntäminen hoidon suunnittelussa

Taulukko 6. Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit

Hoitotyöt
Mittaukset ja kartoitukset Tulosten raportointi ja dokumentointi Muutos- ja korjausehdotelmät Hautausmaalla tehtävät tarkastukset ja inventoinnit: <ul style="list-style-type: none">- puiden silmämääräinen kuntoseuranta- riskipuiden kuntoarviointi- laitteiden ja järjestelmien tarkastus- rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden kuntoseuranta- arvokkaiden hautojen ja hautamuistomerkkien inventointi- hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus- hautojen hoitotason tarkastaminen
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 65100 Viheralueiden kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit mukaiset.
Laadunvalvonta
Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laadunvalvonnassa varmistetaan, että tarkastukset tehdään suunnitellun aikataulun mukaan ja tarkastuskohteen edellyttämässä laajuudessa.
Työmenetelmät ja toimintatavat
Puiden kuntoarviointi <ul style="list-style-type: none">- arboristin suorittama
Arvokkaiden hautojen ja hautamuistomerkkien inventointi <ul style="list-style-type: none">- ammattilaisen suorittama- hautausmaiden inventoinnissa noudatetaan Museoviraston julkaisun Hautausmaiden inventointiopas ohjeita
Hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus <ul style="list-style-type: none">- omana työnä- erillisen prosessikuvauksen mukaisesti
Hautojen hoitotason tarkastaminen <ul style="list-style-type: none">- omana työnä- erillisen prosessikuvauksen mukaisesti
Hautausmaakatselmus <ul style="list-style-type: none">- kirkkoneuvoston suorittama- hautaustoimen ohjesäännön noudattaminen- hautausmaan käyttösuunnitelman noudattaminen- hautakirjanpidon yhteneväisyys hautausmaalla tehtyjen toimenpiteiden kanssa- hoitamattomien hautojen määrä- sopimushautojen hoidon toteutus sopimusten ja/tai hautainhoitorahaston periaatteiden mukaan- uudisrakentamisen ja siihen liittyvän rakennus- ja takuuajaisen hoidon toteutuminen- rakennusten ja hautausmaiden korjauksen ja perusparannuksen toteutuminen suunnitelmien mukaan

Tarkastus- ja inventointitietojen päivittäminen paikkatietojärjestelmään (MobileNote) ja hautakirjaan (Status Premium).
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö
<p>Puiden kuntoarviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - puiden kuntoarviointi arboristin toimesta tapahtuu erikseen sovittaessa <p>Arvokkaiden hautojen ja hautamuistomerkkien inventointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - palautuneiden hautojen inventointi tapahtuu erikseen sovittaessa <p>Hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaarallisten hautamuistomerkkien tarkastus kerran vuodessa <p>Hautojen hoitotason tarkastaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoitamattomien hautojen tarkastus ja valokuvaus kerran vuodessa <p>Hautausmaakatselmus</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirkkoneuvosto suorittaa hautausmaakatselmuksen vuosittain
Erikseen sovittavat työtehtävät
<ul style="list-style-type: none"> - kuntoseurantakierrokset - puurekisterin luominen (MobileNote)
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

Taulukko 7. Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö

Hoitotyöt
Järjestelmien toimintakunnon tarkastus Järjestelmien toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset
Järjestelmien hoidon ja käytön laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohtien 63311 Viheralueiden kastelujärjestelmien hoito ja käyttö , 70000 Viheralueiden huolto- ja informaatiojärjestelmien hoito ja käyttö ja 80000 Viheralueiden muiden järjestelmien hoito ja käyttö mukaiset.
Laadunvalvonta
Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohtia: <ul style="list-style-type: none">- 71000.1 Viheralueiden valaistusjärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi- 73000.1 Viheralueiden sulanapitojärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi- 81000.1 Viheralueiden hulevesijärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi- 82000.1 Viheralueiden vedenjakelujärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi Järjestelmien laatua ja toimivuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat
<ul style="list-style-type: none">- Hautausmaan teknisiä järjestelmiä käytetään, huolletaan ja tarkastetaan valmistajan ohjeiden mukaan.- Vedenjakelujärjestelmät ja kastelujärjestelmät otetaan käyttöön keväisin ja tyhjennetään syksyllä.- Hautausmaan teknisiä järjestelmiä uudistetaan investointisuunnitelman mukaan.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö
Valaisinjärjestelmät, pistorasiaverkostot: <ul style="list-style-type: none">- kunto tarkistetaan syksyisin ja vialliset kunnostetaan välittömästi Hulevesijärjestelmät: <ul style="list-style-type: none">- sadevesiviemärit puhdistetaan maa-aineksesta kahden vuoden välein; yksittäisiä kaivoja voidaan tyhjentää myös tarpeen mukaan Kastelu- ja sadetusjärjestelmät: <ul style="list-style-type: none">- kunto ja toimivuus tarkastetaan vuosittain ja tarvittaessa- vedenottamon pumput huolletaan kolmen vuoden välein ja tarvittaessa Ruumissuojan kylmälaitteet: <ul style="list-style-type: none">- kuntoa seurataan säännöllisesti ja huolto tehdään vuosittain Huoltohallien nosto-ovet: <ul style="list-style-type: none">- huoltohallien nosto-ovet huolletaan vuosittain

Erikseen sovittavat työtehtävät
- järjestelmien huolto- ja korjaustyöt
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat
- huolto- ja korjaustöiden aikataulujen venyminen varaosien saatavuuden takia - järjestelmien uusimistarpeet